

Onze samenleving kent, zoals altijd, de nodige problemen. CAO-besprekingen liggen plat, een ontsnapte TBS'er zorgt voor veel verontwaardiging en de Europese samenwerking ligt in een crisis. Een oplossing voor al deze problemen zal niet snel worden gevonden, omdat de manier waarop we met deze problemen omgaan, fundamenteel verkeerd is.

Nederland is boos. We voeren momenteel flink actie. Politie medewerkers zijn boos op de nieuwe CAO-voorstellen en trekken met veel bombarie naar het ministerie. Ze maken net zolang herrie totdat minister Remkes hen gaat toespreken. Er gaat geen dag voorbij zonder dat we de nieuwe FNV-voorzitter Agnes Jongerius horen schreeuwen om een opstand van werknemers. We pikken al die bezuinigingen niet langer! Een handjevol spoorpersoneel is zo boos dat het afgelopen vrijdag het treinverkeer lamlegde. Boosheid mag, al kost het tientallen miljoenen.

Het recente drama rond de onvluchte TBS'er was een volgende reden voor woede, nu in de Tweede Kamer. Minister Donner moest op het matje komen. LPF'er Eerdmans maakte flink kabaal en wilde dat hij vertrok. Donner moest in de ene na de andere persconferentie uitleggen waarom hij vond dat hij geen fouten heeft gemaakt. Na een bewogen debat mocht hij blijven. Dit zijn allemaal uitingen van de verlagerhuizing van Nederland. Analoog aan het populaire televisieprogramma Het Lagerhuis, waar wekelijks een twintigtal 'normale' Nederlanders onder leiding van Paul Witteman en Marcel van Dam debatteerden over actuele thema's, proberen we in Nederland onze problemen steeds vaker op te lossen door hard van leer te trekken. Het enige dat telt: wie is voor, en wie is tegen. En ook: wie heeft daarbij de grootste bek? Maar is het probleem daarmee een stap dichterbij de oplossing gekomen? Het Lagerhuis is de verbeelding van de democratie van de grote bek. Een democratie die soms amuseert, die een beetje aan het denken zet, maar die nooit tot iets leidt.

De burger weet dat. Want thuis en op zijn werk komt hij nergens als hij als een klein kind blijft roepen dat hem onrecht wordt aangedaan. Problemen oplossen doe je door samen aan tafel te gaan. Samen zoeken naar een goede uitkomst. Dat politici en andere leiders dat niet

weten, en "ja" of "neen" gillen tegen zoiets ingewikkelds als een Europese Grondwet, vindt die burger maf. En vervreemdend. Daarom ziet hij deze democratie niet meer zitten. Of hij raakt ervan in de war, en gaat een potje meeschreeuwen.

Het vertrouwen in leiderschap en democratie zal echt niet beter worden als er een ander kabinet komt. We zullen leiders te zien moeten krijgen, die tonen dat zij de dialoog beheersen. In de media zijn zelden personen in beeld die neutraal luisteren, die doorvragen naar achterliggende behoeften, of die creatief zoeken naar oplossingen. We zien het conflict, maar nooit de dialoog waarin een oplossing wordt gevonden, terwijl iedereen beseft dat daar de essentiële kunst ligt van goed regeren en dat daar de echte zaken worden gedaan. Dat gebeurt in achterkamertjes. En die mogen wat ons betreft de voorkamers worden.

Of je een schreeuwerig debat krijgt, of een echte dialoog, hangt ten eerste af van de spelregels. Lagerhuisspelregels zetten de boel op scherp. Onze rechtsstaat zit vol met regels die boos debat bevorderen: van de regels van het politieke spel in de Tweede Kamer; via de normen van wat "het doet" in de pers; tot en met het vaak zinloze woordenspel in de rechtszaal. Laten we zoeken naar spelregels voor een vruchtbare dialoog. Voor de lezer die denkt: 'dat zal wel weer slap geouwehoer worden', hebben wij een goed voorbeeld. Uit cijfers van het Nederlands Mediation Instituut blijkt dat van alle mediations die wordt aangegaan, bijna 80% tot een voor alle partijen bevredigende oplossing leidt. Dankzij goede spelregels. En dat binnen een tijdsbestek van 4 tot 6 uur. Hoeveel debatten kent u die dat resultaat ook hebben?

In de tweede plaats moeten we af van het idee dat alleen een confrontatie van meningen leuk is om naar te kijken. De meeste debatten aan die tafeltjes in Hilversum zijn

dodelijk saai en voorspelbaar. Waar het wel om gaat? Doorvragen. De emoties bovenbrengen. Het werkelijke probleem te pakken krijgen. Eenmaal gevonden oplossingen nog net iets beter maken. De zoektocht naar een eerlijke verdeling van lusten en lasten. Is dat nu echt niet spannend in beeld te brengen?

